

Utbildningsplan för yrkeshögskoleutbildning

Utbildningens namn:
Kontakttolk arabiska/ somaliska/ tigrinja

Ansvarig utbildningsanordnare:
Wiks folkhögskola

Omfattning, poäng:
300

Studieform:
Distans

Studietakt:
Heltid

Utbildningsnummer:
YH01444

Beslutsår:
2020

Omgång:
1

Faktauppgifter

Utbildningens namn

Kontakttolk arabiska/ somaliska/ tigrinja

Ansvarig utbildningsanordnare

Wiks folkhögskola

Organisationsnummer

232100-0024

Postadress och besöksadress

Postadress

Organisation: Wiks folkhögskola

Adress: Wiks mur 35

Postnr/ort: 75591 Uppsala

Besöksadress

Organisation: Wiks folkhögskola

Adress: Wiks mur 35

Ort: Uppsala

Webbadress, telefonnummer och e-postadress till ansvarig utbildningsanordnare

Telefon: 018-6116650

Hemsida: <https://www.wik.nu>

E-post: wiks.folkhogskola@regionuppsala.se

Utbildningen

Examensbeteckning

Utbildningen ger yrkeshögskoleexamen

Examen

Utbildningar som leder till en examen inom yrkeshögskolan ska uppfylla kraven i 2kap 13-14 §§ i förordningen om yrkeshögskolan (2009:130) vad gäller kunskaper, färdigheter och kompetenser.

Examensbenämning

Yrkeshögskoleexamen Kontakttolk arabiska/ somaliska/ tigrinja

Efter avslutad utbildning ska den studerande ha kunskaper om/ i

Efter avslutad utbildning ska den studerande ha:

- övergripande och specialiserade kunskaper i käll- och målspråk
- specialiserade kunskaper för att beskriva tolkad interaktion ur olika tolkningsteoretiska perspektiv
- specialiserade kunskaper i tolketik och tolkningsteknik
- specialiserade realiakunskaper om hälso-och sjukvård, psykiatri, juridik och rättsväsende, asyl-och migrationsärenden, hbtq-frågor, jämställd-hetsfrågor, etnicitet, etik och religionstillhörighet.
- specialiserade kunskaper om tolketik och rollen som tolk utifrån god tolksed
- fördjupad kunskap om lagstiftning som reglerar rätten till tolk
- specialiserade kunskaper om anteckningsteknik, användning av språkhjälpmiddel, avbrytningsteknik, frågeteknik, repliklängd och vanliga utmaningar inom kontakttolkning

- specialiserade kunskaper om konsekutiv tolkningsmetod
- fördjupad kunskap om resumé-och simultantolkning
- specialiserade kunskaper om anpassad tolkning: tolkning för barn, tolkning i exceptionella situationer, telefon-, videotolkning och tolkning via länk, viskningstolkning, m.m.
- specialiserade kunskaper om teoretiska perspektiv på tolkning samt deras metodiska och analytiska implikationer
- specialiserade kunskaper i metaspråklig terminologi för att beskriva tolkad interaktion
- fördjupade kunskaper om metod och tematik inom tolkforskning
- specialiserade kunskaper i källspråk-och målspråk: ordförråd, fraser, idiomatiska uttryck och olika språkbruk efter socialgrupp och utbildningsnivå
- fördjupade kunskaper om språksociologi samt muntlig och skriftlig kommunikation ur ett språkvetenskapligt perspektiv
- specialiserade kunskaper om rättigheter och skyldigheter i det svenska samhället med särskilt fokus på skatter, pensioner, socialförsäkringar, konsumenträtt, samt brott och straff
- specialiserade kunskaper i terminologi, ansvarsområden och procedurer inom rättsväsende, hälso-och sjukvård, psykiatri, migration, asyl, socialförsäkring, utbildningsväsende, arbetsmarknad m.m.
- specialiserade kunskaper om det svenska samhällets syn på frågor om jämställdhet, etnicitet, religion, funktionsnedsättning och sexuell läggning
- specialiserade kunskaper i minst ett annat lands eller en annan folkgrupps kultur
- fördjupade kunskaper i användning av tekniska hjälpmedel, internet, källor till information och terminologi
- fördjupade kunskaper i studieteknik, olika anteckningstekniker m.m.
- fördjupade kunskaper om gruppdynamik och kommunikation.

Efter avslutad utbildning ska den studerande ha färdigheter i att

Efter avslutad utbildning ska den studerande:

- kunna förstå och använda facktermer och speciella fraser inom olika samhällsområden på både käll- och målspråk
- kunna identifiera trovärdiga källor och fortlöpande förkovra sig i realia och terminologi med hjälp av litteratur, internet och kontakter med myndigheter och organisationer
- kunna tillämpa olika tolkningstekniker och metoder, samt anpassa dessa till varierande och ibland oförutsägbara situationer och problemställningar
- kunna kommunicera fakta och förslag till lösningar på specifika problem och utmaningar som kan uppstå i anslutning till tolkad interaktion på käll- och målspråk
- kunna förhålla sig på ett rättssäkert och etiskt korrekt sätt
- kunna tillämpa konsekutiv tolkning
- kunna identifiera behov av kompletterande realiakunskaper i en given situation
- kunna anpassa användningen av olika tekniker och metoder för att lösa problem som uppstår under tolkning
- kunna följa upp, utvärdera och analysera tolkad interaktion utifrån olika tolkningsteoretiska perspektiv
- kunna kommunicera fakta och förslag till lösningar på specifika problem och utmaningar som kan uppstå inför, under och efter tolkad interaktion på både mål-och källspråk
- kunna lösa språkliga problem vid översättning mellan källspråk-och målspråk exempelvis termer, fraser och idiomatiska uttryck samt morfologi
- kunna använda och anpassa källspråk-och målspråk för att skapa kommunikation med parter som har vitt skilda bildningsnivåer och språkbruk
- kunna analysera och reflektera över språkets roll för identiteten
- kunna identifiera relevanta myndigheter, serviceorgan och organisationer för specialiserade ändamål och problemställningar
- kunna använda specialiserade facktermer och ämneskunskaper för att obehindrat kommunicera med företrädare för rättsväsende, hälso- och sjukvård, psykiatri, asyl, migration, socialförsäkring, utbildningsväsende arbetsmarknad m.m.
- kunna identifiera och växla mellan olika kulturella sammanhang samt hantera kommunikationsproblem som grundar sig i kulturella skillnader
- kunna tillämpa svenska lagar och regler om jämställdhet, etnicitet, religion, funktionsnedsättningar och hbtq-frågor.
- kunna samarbeta uthålligt och koncentrerat med personer med varierande bakgrund, förutsättningar och värderingar
- kunna behålla och värna integritet i sammanhang som kan upplevas som intima och känsliga för den som behöver tolk.

Efter avslutad utbildning ska den studerande ha kompetenser att

Efter avslutad utbildning ska den studerande ha kompetens att:

- självständigt och effektivt kommunicera på och översätta mellan minst två språk i tal och skrift
- självständigt kunna planera och genomföra uppdrag som tolk på ett effektivt och rättssäkert sätt mellan den som inte behärskar svenska språket och representanter för myndigheter, serviceorgan och organisationer.
- utifrån god tolksed tillämpa, utvärdera och anpassa tolkningstekniker och metoder
- beskriva olika teoretiska perspektiv samt självständigt analysera och kommunicera tolkad interaktion i metaspråkliga termer på käll- och målspråk.
- utifrån individens rättigheter och skyldigheter, obehindrat kunna orientera sig och kommunicera med myndigheter, serviceorgan och organisationer inom områdena asyl, migration, juridik, sjukvård och socialtjänst.
- hantera olikheter i kulturell bakgrund, religion, etnicitet och uppfattningar om jämställd, funktionsnedsättningar och sexuell läggning på ett etiskt korrekt sätt, samt värna om sin egen och andras integritet och lika värde i kommunikationen
- med uthållighet, koncentrationsförmåga, integritet och samarbetsförmåga kunna överbygga hinder som uppstår i kommunikation mellan människor
- ansvara för att genomföra en effektiv och rättssäker tolkning
- utifrån god tolksed, självständigt och uthålligt utföra tolkuppgifter under varierande förhållanden, med förmåga att samarbeta och att hantera etiska dilemman
- ta ansvar för tolkningens genomförande och inse gränsen för sin tolkkompetens, t ex vid jäv
- följa upp och utvärdera egna och andras tolkningsuppdrag för att identifiera möjligheter till förbättringar.
- självständigt analysera egen och andras tolkade interaktion i metaspråkliga termer för vidare professionell utveckling
- behärska arbetsspråken i tal och skrift, däribland både ordförråd och idiomatik, för översättning och kommunikation
- jämföra mellan arbetsspråken (kontrastivt perspektiv) för att skapa begriplig kommunikation mellan parter.
- jämföra och beskriva likheter och skillnader hos myndigheter och serviceorgan mellan det svenska samhället och andra samhällen.
- ansvara för att i språk och handling kommunicera utifrån interkulturell förståelse och respekt
- på ett självständigt och effektivt sätt tillägna sig ny kunskap som förberedelse inför uppdrag
- hantera sekretessbelagd information med integritet, samarbete, uthållighet och koncentration

Yrkesroller

- 1 Kontakttolk
- 2 Migrationstolk
- 3 Rättstolk
- 4 Sjukvårdstolk

Undervisning på engelska

Nej

Det är inte aktuellt.

Kursöversikt

Obligatoriska kurser

Kursnamn	Kurstyp	Poäng
Individuellt fördjupningsarbete	Examensarbete	20
Interkulturell kommunikation	Standard	5
Introduktionkurs	Standard	10
Juridik och rättstolkning	Standard	50
Lärande i arbete	LIA	50
Migrationstolkning	Standard	20

Psykiatri för tolkar	Standard	5
Rättsmedicin	Standard	5
Samhällstolkning	Standard	35
Sjukvårdstolkning	Standard	40
Språkfärdighet i svenska	Standard	30
Tolketik och tolkningsteknik	Standard	20
Tolkning med modern teknik	Standard	10
Summa:		300

Valbara kurser

Kursnamn	Kurstyp	Poäng
Entreprenörskap för tolkar	Standard	5
Summa:		5

Tillträde

Behörighet

Särskilda förkunskaper krävs i följande

Kurser

Lägst betyget E/3/G i följande kurser eller motsvarande kunskaper

Svenska 2 eller Svenska som andraspråk 2

Andra kunskaper eller villkor

Goda kunskaper inom både svenska och det valda tolkspråket. Språkkunskaperna testas i förkunskapstest både muntligen och skriftligen genom följande prov:

HÖRFÖRSTÄELSE

Den prövande får svara på frågor om hen förstått innehållet i en uppläst text.

LÄSFÖRSTÄELSE

Den prövande får svara på frågor om hen förstått innehållet i en på svenska skriftlig text.

ÖVERSÄTTNING

Den prövande får översätta en på svenska skriven text till tolkspråket. Detta görs eftersom skrivkunnet på tolkspråket är en nödvändig del av utbildningen, samt även senare i yrkeslivet.

LUCKTEST

Den prövande får fylla i luckor i en på svenska skriven text, där ett antal ord plockats bort. Detta testar den prövandes förmåga att förstå textens innehåll liksom vardagsterminologiska samt grammatiska kunskaper.

FRITT TAL

Den prövande deltar i ett samtal/intervju där hen får tillfälle att uttrycka sig fritt utan manus. Detta moment testas både på svenska och på tolkspråket.

SKUGGNING

Den prövande får upprepa så exakt som möjligt en dialog som läses omväxlande både på svenska och tolkspråket. Här ska ingen tolkning göras, utan det är enbart upprepning som krävs på samma språk som dialogen läses. Genom detta testas den prövandes förmåga att förstå och använda sig av mer avancerat språkbruk samt idiomatiska uttryck. Även förmåga till memorering testas.

DIALOGTOLKNING

Den prövande får tolka en dialog mellan två personer som samtalar på svenska respektive tolkspråket. Dialogen är av karaktären vardagsspråk och tolkningen kräver

inga förkunskaper inom tolkning. Härigenom testas förmågan att växla mellan två språk samt enklare vardagsterminologi.

Vid de muntliga testerna (fritt tal, skuggning och dialogtolkning) görs bedömningen utifrån en s.k. IKUGO-mall, vilket är en väletablerad testmall och skala för bedömning av talade språkkunskaper. De färdigheter som bedöms utifrån denna mall är Informationsöverföring, Kommunikation, Uttal, Grammatik samt Ordförråd.

Motivering av förkunskaper kurser

Yh-utbildningen till Kontaktolk är en eftergymnasial utbildning. Grundläggande behörighet från gymnasium krävs. Kraven på goda kunskaper och godkända betyg i svenska är avgörande för att kunna tillgodogöra sig utbildningen.

Motivering av förkunskaper av kunskaper eller andra villkor

För att kunna tillgodogöra sig utbildningen krävs mycket goda kunskaper inom både tolkspråket och svenska. Utbildningen är i första hand ingen språkutbildning, utan deltagarna ska redan vid utbildningens start behärska språken så väl att ingen ytterligare utbildning i allmänt och grundläggande språkbruk ska behöva ges. Utbildningen ska istället fokusera på att ge deltagarna kunskaper inom tolkning och avancerat fackligt språkbruk, vilket ligger utöver den vardagliga språkkompetensen.

Urvalsgrunder

Betyg

Särskilt prov

Utbildningens huvudsakliga upplägg och organisation

Övriga utbildningsanordnare

Nej

Utbildningens upplägg

Wik FHS erbjuder en distansutbildning på heltid med närträffar varje studiemånad. Utbildningsformen ökar möjligheterna för redan yrkesverksamma personer att studera.

Distansundervisningen sker med hjälp av en nätbaserad utbildningsplattform. Vid utbildningsstart erhåller varje studerande en ChromeBook och ges undervisning i hur plattform och dator fungerar.

Redan installerat finns samtliga delkursers terminologilistor, som den studerande kan bygga vidare på under utbildningens gång och använda i yrkeslivet. En IT-pedagog finns tillgänglig under hela studietiden.

Varje delkurs introduceras vid en närträff, för att avslutas vid nästa. Förutom skriftliga och muntliga prov sker då sammanfattning och utvärdering av delkurs. Studieplan över aktuell realiakurs ges. Språkhandledningen och terminologiarbete är anpassat efter de moment som behandlas respektive vecka. I språkhandledningen ingår obligatoriska rollspelsövningar. Extra tid ges till de studerande som har behov av att öva mer.

Realiaföreläsningar sker både via förinspelade videor och i realtid. Handledning sker i temadiskussioner samt i grupparbeten ledda av realialäraren. Grupparbeten inom terminologiarbete sker i språkgrupper som leds av språkhandledaren. Hemuppgifter med instuderingsfrågor och översättning av termer redovisas och analyseras varje vecka.

Starkt fokus ligger på praktiska färdigheter inom olika tolkningstekniker, övning i språkfärdighet i käll- respektive tolkspråk samt adekvat terminologi i varje delkurs.

LIA inleds med auskultationer hos yrkesverksamma tolkar. De studerande återkommer med frågor utifrån sina observationer som går igenom i grupp och med språkhandledare/ realialärare. Samtliga LIA-handledare är yrkesaktiva tolkar/ tolkförmedlingar med vilka Wiks FHS samarbetat under många år. Under senare praktikperioder får studerande öva sina färdigheter i autentiska tolkningssituationer. Studerande kan nå lärare, språkhandledare och IT-pedagog via chat på fasta tider (kl 16-18 varje måndag och kl. 17-19 varje torsdag.) Interaktiviteten och uppföljning skapar kontinuitet och säkerställer att lärandemålen nås för varje enskild studerande.

Förordningens krav på kunskaper, färdigheter och kompetens inom varje delkurs följs upp via feedback på rollspel, via muntliga och skriftliga examinationer, samt från LIA-handledare. Ledningsgruppen gör återkommande uppföljningar på nådda resultat för att säkerställa att utbildningen når de krav som arbetslivet ställer på en tolk.

Kvalitetssäkring:

- Informera om lärandemålen nivå och hur mycket tid som krävs att man lägger på sina studier.
- Skapa en trivsamt arbetsmiljö, och minska t.ex. administrativa och tekniska hinder för att fullfölja utbildningen
- Kontinuerligt informera om vad som krävs för att följa studieplanen för att nå fram till examen.
- Säkerställa individuell studieplanering så att studerande kan disponera sina studier efter sina förutsättningar.
- Underlätta för studerande att komplettera moment i efterhand.

Antal lärar- eller handledarledda timmar

0

Beskrivning av upplägg

Wik FHS erbjuder en distansutbildning med närträffar varje studiemånad för examinationer och grupparbeten. Distansundervisningen sker med hjälp av en nätbaserad utbildningsplattform. Varje studerande erhåller vid utbildningsstart en dator. Vid utbildningsstart ges undervisning i digital studieteknik av vår IT-pedagog som finns tillgänglig för support under hela studietiden. Varje delkurs introduceras vid en närträff, för att avslutas vid nästa. Förutom skriftliga och muntliga prov och uppföljande arbete sker också utvärdering av delkursen innan nästa inleds. Studieplan över aktuell realiakurs ges. Språkhandledningen följer samma studieplan och terminologiarbetet är anpassat efter de moment som behandlas respektive vecka. I språkhandledningen ingår obligatoriska rollspelsövningar. Extra tid ges alltid till de studerande som önskar öva mer.

Realiaföreläsningar sker både via videor och i realtid. Handledning sker i temadiskussioner samt i grupparbeten ledda av realialäraren. Grupparbeten inom terminologiarbete sker i språkgrupper som leds av språkhandledaren. Hemuppgifter med instuderingsfrågor och översättning av termer redovisas och analyseras varje vecka.

Starkt fokus ligger på praktiska färdigheter inom olika tolkningstekniker, övning i språkfärdighet i käll- respektive folkspråk samt adekvat terminologi i varje delkurs.

Studerande kan nå realialärare, språkhandledare och IT-pedagog via chat på fasta tider (kl 16-18 varje måndag och kl. 17-19 varje torsdag.) Interaktiviteten och uppföljning skapar kontinuitet och säkerställer att lärandemålen nås för varje enskild studerande.

Förordningens krav på kunskaper, färdigheter och kompetens inom varje delkurs följs upp via språkhandledarens feedback på rollspel, via muntliga och skriftliga examinationer, samt från LIA-handledare. Ledningsgruppens återkommande uppföljningar på nådda resultat säkerställer att utbildningen når de krav som arbetslivet ställer på en tolk och att utbildningsmålen nås.

Antal fysiska träffar

12

Kvalitetsarbete

Kvalitetssäkring av utbildningen

Ett SYSTEMATISKT KVALITETSARBETE bedrivs som en integrerad del av Wiks FHSs löpande arbete. Fyra hörnstenar: Ledning, Pedagogik, Utbildningsmiljö och Formalia, har utvecklats med stark koppling till vardagsarbetet. Hörnstenarna bidrar till överblick och struktur.

Ledning

- Styrning och ledning
- Övergripande planering
- Systematik för utveckling
- Gemensamma mål och riktlinjer

Ledning handlar om skolans styrning och ledning och de processer som formar detta arbete. Det handlar om relation och ansvarsfördelning mellan huvudman, styrelse och skolledning. Det handlar om rutiner för löpande verksamhetsplanering, budgetarbete och uppföljning – men också skolans långsiktiga utveckling samt det övergripande ansvaret för det systematiska kvalitetsarbetet.

Pedagogik

- Samspel mellan lärare och deltagare
- Gruppen och individen tillsammans
- Vuxnas lärande
- Utbildningsfokus

FHSs pedagogiska grundsyn handlar om samspelet mellan deltagare, deltagares inflytande och aktiva medverkan, förmåga att se och möta varje deltagares behov, pedagogikens demokratiska dimensioner och betoningen på bildning. För att kunna genomföra den pedagogiska verksamheten är grupsammansättning, ämnesintegrering och lärartäthet av betydelse. Det handlar även om lärarnas fortbildning och samarbete i arbetslag.

Utbildningsmiljö

- Delaktighet
- Mångfald
- Bemötande
- Gemensamma grundvärderingar

Skolans inre kultur, allt som utvecklar och upprätthåller en god atmosfär för alla som finns på skolan: Påtagliga delar som rör t ex lokaler, kost, kultur och gemensamma aktiviteter. Men också mer svårångade faktorer som bemötande, relationer, konflikthantering och grundläggande värderingar.

Formalia

- Studeranderätt
- Dokumentation
- Myndighetsutövning
- Regler, rutiner, policy

System och rutiner för FHSs formella ansvar som utbildningsanordnare och sådant som är viktigt ur ett studeranderättsligt perspektiv: Antagningsprocessen, betygssättning behörighetsgivning, utfärdande av intyg och frågor om studiestöd. Ansvarsfrågor kopplade till skolans verksamhet såsom fastighetsansvar, försäkringsfrågor, livsmedelshantering m.m. Även frågor kring FHSs rutiner vid frånvaro, alkohol/droger, trivsel och bemötande. Regionfullmäktige i Region Uppsala fastställer policydokument.

Planering

Utbildningsplan, intagsvolym, kurslängd och upplägg för utbildningen sker i samråd och efter beslut i ledningsgruppen (LG). LG är sammansatt av representanter från flera större tolkförmedlingar, från myndighet som regelbundet upphandlar tolktjänster, från Region Uppsala: initiativtagare till utbildningen, en utredare av tolkservice i Uppsala län, utbildningsledare (UL), rektor samt senare en studeranderepresentant. LG besitter därmed en ojämförlig samlad kompetens vad gäller de krav som ställs på en yrkesskicklig kontakttolk och hur relevanta kunskaper, färdigheter och kompetens ska mätas och betygsättas – inte minst inom LIA, då flera i LG representerar arbetsgivare som tar emot och handleder våra LIA-praktikanter

Genomförande

På studerandenivå utförs redan under Introduktionskursen ett självskattningstest över lärostil samt eventuellt behov av individuellt stöd med syftet att varje deltagare ska nå studerandemålen. Fortlöpande sker genomgång av aktuella lärandemål och vad som krävs för att nå fram till examen. Varje deltagares resultat och utveckling följs upp för att säkerställa att deltagare är medvetna om förordningens krav vad gäller kunskaper, färdigheter och kompetens för att nå SeQF5 och Yh-examen som Kontakttolk.

Som underlag för kvalitetsarbetet används särskilda kvalitetsindikatorer, dels inhämtad resultatstatistik, dels enkätsvar över deltagares subjektivt upplevda kvalitet av utbildningen, som följs upp via individuella utvecklingssamtal. Statistik samlas in, utvärderas, analyseras och presenteras vid LGs kvalitetsseminarier. Inhämtad och bearbetad data och information rör i första hand närvaro, avbrott, betyg och antal examinerade. Resultaten delges MYh efter varje avslutad delkurs.

Utvärdering

Varje delkurs utvärderas med enkät. Dessutom, som ett led i det systematiska kvalitetsarbetet genomför Wik FHS 1-2 gånger per år breda enkätundersökningar av deltagares och personals subjektivt upplevda kvalitet av utbildningen. Undersökningarna mäter upplevelse av verksamheten: arbetssätt, kommunikation, ledarskap och utbildningens resultat i form av kunskapsmässig och personlig utveckling för deltagaren

Förbättring

Sammantaget ligger all insamlad data och information till grund för LGs analys och kvalitetsuppföljning med förslag på ev. ändringar i kursplaner eller andra åtgärder för att nå utbildningens högt satta kvalitetsmål. Utveckling och ev. förbättringar av utbildningen är en stående punkt på LG-mötets dagordning. Om brister påtalas i enkäter eller vid möten och/eller enskilda samtal beaktas informationen och delges UL, och LG där även Wiks FHSs rektor ingår. Alla klagomål rapporteras och dokumenteras enligt kvalitetssäkringsarbetets riktlinjer för att säkerställa utbildningens kvalitet.

Efter den första utexaminerade utbildningsomgången mäts även hur många utexaminerade som inom sex månader efter examen yrkesarbetar som kontakttolk: en tydlig indikator på utbildningens relevans.

Wiks FHS kommer till fullo medverka i MYh:s tillsyn över att verksamheten uppfyller de krav som följer lagar och andra föreskrifter samt lämna de uppgifter som myndigheten begär för tillsyn, kvalitetsgranskning och utvärdering. All insamlad data kring kvalitetsarbetet delges MYh vid slutrapporten år 2024.
